

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 687/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Milanom Kuzmom – advokátom Advokátskej kancelárie JUDr. Miroslav Katunský, JUDr. Milan Kuzma a spol., Floriánska 19, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-12C/33/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-12C/33/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **2 000 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich advokátovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu bola 21. novembra 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu označeným v záhlaví tohto nálezu.

Sťažovateľ požaduje priznanie finančného zadostučinenia (3 000 eur) a náhrady trov konania. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal konať mestskému súdu bez zbytočných prietáhov.

2. Sťažovateľ podal 18. júna 2020 na Okresnom súde Bratislava I žalobu o ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Spor sa týka porušenia prezumpcie nevinny a práva na ochranu súkromia rozsudkom Okresného súdu Žilina v prípade obzvlášť závažného zločinu vraždy, v ktorom bol sťažovateľ právoplatne oslobodený.

3. Do decembra 2020 prebiehalo vo veci doručovanie vyjadrení účastníkom konania. Po reorganizácii súdov v roku 2023 bola vec postúpená na mestský súd, ktorý vo veci začal konať až v októbri 2025, keď adresoval sťažovateľovi výzvu, či žiada byť prítomný na pojednávaní, ktoré bolo nariadené na 17. december 2025. Tento termín bol neskôr zmenený na 15. december 2025 z dôvodu zabezpečenia účasti sťažovateľa formou telemostu.

4. Sťažovateľ namieta, že od podania žaloby uplynulo takmer 5,5 roka bez toho, aby bola vec prejednaná na pojednávaní. Dosiaľ boli vo veci vykonané len základné administratívne úkony. Vec nie je skutkovo ani právne zložitá, sťažovateľ nekoná obštrukčne a je procesne aktívny. Poukazuje tiež na to, že adresoval predsedovi mestského súdu sťažnosť na prietahy konaní, pričom podpredseda mestského súdu skonštatoval, že sťažnosť je dôvodná.

5. Uznesením č. k. II. ÚS 687/2025-10 z 3. decembra 2025 prijal ústavný súd sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v plnom rozsahu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

6. Zákonná sudkyňa rozhodujúca vo veci sťažovateľa v doručenom vyjadrení poukazuje na to, že spis jej bol pridelený a predložený 11. februára 2025 (po viac ako 4 rokoch od posledného podania sporovej strany). Konštatuje však na druhej strane aj skutočnosť, že v priebehu konania došlo k výskytu epidemiologickej situácie, ako aj k reorganizácii v súvislosti s reformou súdnej mapy, čo objektívne prispelo k celkovej dĺžke napadnutého súdneho konania. Po reorganizácii bolo sudkyňi pridelených 199 spisov a neskôr ďalších 110. Pridelené veci sa snaží vybavovať podľa poradia – dĺžky konania a s ohľadom na prednostné veci. Dňa 15. decembra 2025 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené pre účely vyhlásenia rozsudku na 14. január 2026.

7. Vyjadrenie súdu k možným prietahom nedoručoval sťažovateľovi na repliku, pretože z neho nevyplývala žiadna nová okolnosť, ku ktorej by nemal možnosť sa vyjadriť. Ani prípadná replika sťažovateľa by navyše neovplyvnila rozhodnutie ústavného súdu pri posúdení merita veci. S ohľadom na uvedené kritérium (vplyv na výsledok konania) je takýto postup aprobovaný judikatúrou tak ústavného súdu, ako aj Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) (Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016, § 60 – § 65, IV. ÚS 660/2020, I. ÚS 155/2020).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo

na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

11. V posudzovanej veci ide o konanie o žalobe o ochranu osobnosti, ktorá bola podaná na okresnom súde 18. júna 2020. Celková dĺžka konania je teda viac ako 5,5 roka, čo je takmer dvojnásobok ústavne prijateľnej doby, ktorá je dva až tri roky na jednom stupni v závislosti od povahy veci (I. ÚS 544/2024).

12. Vo vzťahu k zložitosti veci ústavný súd uvádza, že nejde o vec skutkovo ani právne zložitú, čo len potvrdzuje skutočnosť, ako rýchlo sa vo veci rozhodlo po tom, ako bola vec pridelená súčasnej zákonnej sudkyňi (na druhom pojednávaní). Zásadným problémom je v tomto prípade obdobie viac ako štyroch rokov, počas ktorých sa nekonalo (od doručenia posledného vyjadrenia z 28. decembra 2020 do pridelenia veci súčasnej sudkyňi 11. februára 2025). Toto obdobie absolútnej nečinnosti nemožno z ústavnoprávneho hľadiska ospravedlniť ani epidemiologickou situáciou, ani reorganizáciou súdnictva, pretože personálne obsadenie súdu, jeho organizácia či vysoký počet vecí v príslušnom oddelení, ako ani optimalizácia súdnictva nie sú dôvodmi, pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku napadnutého konania (ktorá je sama osebe neprípustná) poznamenaného dlhodobou nečinnosťou ústavný súd konštatuje, že súd prvej inštancie nepostupoval v napadnutom konaní s cieľom rýchleho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu. Preto dospel k záveru, že postupom mestského súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu). S ohľadom na vyhlásenie rozsudku ústavný súd neprikázal mestskému súdu, aby vo veci ďalej konal bez zbytočných prietáhov.

IV. Primerané finančné zadost'učinenie

14. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

15. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadost'učinenie 3 000 eur. Ústavný súd pri určení sumy finančného zadost'učinenia vzal do úvahy celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania (5,5 roka) na jednej strane, ako aj skutočnosť, že sťažovateľ nijakým spôsobom neprispel k tomu, že sa vo veci koná tak dlho. Ústavný súd považoval v súlade s rozhodovacou praxou ESLP za primerané priznanie finančného zadost'učinenia 2 000 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V. Trovy konania

16. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur.

17. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti), čo celkovo predstavuje 771,68 eur. Túto sumu ústavný súd zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane.

18. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2026

Peter Molnár
predseda senátu